

Kärt möte med raritet

Alf Sundling fick möjlighet att återse "sin" gamla Fordson med järnhjul. Det blev ett kärt möte.

Det blev ett kärt återseende när Alf Sundling, 80 år, återträdde "sin" gamla Fordson, en raritet från 1938.

– Tänk, det här är Hindersöns första traktor och det är mer än 50 år sedan jag satt bakom spakarna på den, sade Alf Sundling med ett förnöjt leende.

Traktorn inköptes 1938 av Hushållningssällskapet, som då ansåg att tiden var mogen att "traktorisera" landsbygden i Norrbotten.

Med hjälp av landshövding David Hansen lyckades sällskapet skrappa ihop 50 000 kronor. Det räckte till tio traktorer av märket Fordson, treväxlade och med en motor som utvecklade 23 hästkrafter.

Hushållningssällskapet valde ut traktorförare från byar kring Luleå. Från Hindersön blev det Alf Sundlings far, Ernst, som fick uppgiften att köra traktorn.

Fick utbildning

De utvalda förarna utbildades vid Porsögården i Luleå.

När traktorn väl kom till Hindersön väckte den stor förundran och intresse. Varje hemmansägare anmälde sitt behov och Ernst Sundling ryckte ut med plog eller harv.

När Alf Sundling fyllde 15 år fick han överta jobbet som traktorförare. – Traktorn var försedd med järnhjul

och förde ett förfärligt oväsen där den drog fram. Då var vägarna nya på Hindersön så vi var tvungna att förse traktorhjulen med skyddsplåtar för att inte köra sönder vägarna, berättar Alf Sundling.

Först på flera öar

Traktorn blev inte bara den första på Hindersön utan även på Junkön, Brändön och Långön.

– Vi byggde en präm för att kunna färdas mellan öarna, berättar Alf Sundling.

Även vid nyodlingen på Lappön kom traktorn till användning. Den var utrustad med en speciell plog, anpassad för att bryta upp nya tegar.

De första åren på 1940-talet blev en fin tid för den då 15 år fyllda Alf Sundling. Traktorn blev populär och efterfrågad av hemmansägarna i byn.

– Jag hade fullt upp med arbete. Hos Artur och Sally Ökvist fick jag alltid "våffeltårter" med sylt och grädde när jag kom med traktorn.

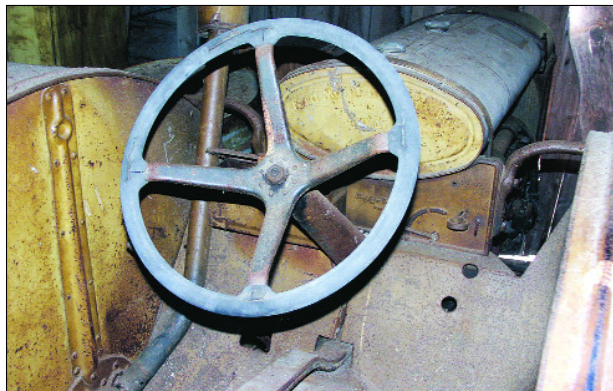
Intresset för traktorer ökade och snart kom det fler traktorer till Hindersön.

Sålde och flyttade

Alf Sundling fortsatte som traktorförare fram till rekryten. När den var gjord, 1949, köpte han traktorn av Hushållningssällskapet och fortsatte i egen regi.

1953 var epoken slut. Alf Sundling sålde Hindersöns första traktor till John Johansson och flyttade till fastlandet.

Nu står den gamla trotjänaren i ett lider vid Västisund, fyllda 68 år och något patinerad av tidens tand.

Instrumentbrädan var enkel på Hindersöns första traktor. Starta på bensin och koppla om till fotogen var vad som gällde.

I mitten av 1930-talet var Hindersön en ö som sjöd av liv och framtidstro.

Öns åkerarealer räckte inte längre till så därför beslutade några av hemmansägarna att bryta nya tegar på Lappön, nordväst om Hindersön.

För att göra det hårda arbetet anlätades en man som kallades för "Spada-Adolf". Vem han var och varifrån han

kom har inte Hindersöns Allehanda lyckats utröna.

När Hindersön fick sin första traktor 1938 tog arbetet på Lappön fart.

Ny åkrar plöjdes med en kraftig plog. På bilden ses Alf Sundling på traktorn, hans far Ernst Sundling, Axel Lundbäck och en okänd person.

I dag, 2006, återtar skogen långsamt dessa åkrar.

Ingenjör Hjalmar Boström härstamade från Kalix. Han bosatte sig på Hindersön i början av förra seklet.

Ett märkligt levnadsöde

Hjalmar Boströms liv och verksamhet är ett stycke märkligt levnadsöde på Hindersön.

Han föddes 1862 i trakten av Kalix, utbildade sig till civilingenjör och flyttade söderut. Som kemist i Gävle intresserade han sig bland annat för att tillverka terpentin. Han var framgångsrik och uppfann en metod att rena terpentin. Den spreds över världen, gjorde honom känd och smått förmögen. Bland de saker som han lämnade efter sig finns några medaljer, en av dem från San Francisco år 1915.

Hjalmar Boström hade inga rötter på Hindersön, men likväl kom han dit i början av förra seklet och där kom han att sluta sina dagar.

Man med visioner

Skälet till att han lämnade en framgångsrik yrkesbana är oklara, men kanske var det så att han ville leva i stillhet nära naturen.

På Hindersön köpte han en stor skogs- och jordbruksfastighet och bosatte sig i nuvarande "Isi Gåars" vid Västisund, köpte ett tiotal kor och en häst och började som jordbrukare. Han var ensamstående och anställde en hushållerska.

Hjalmar Boström var, enligt vad som sägs, inte den skickligaste jordbrukaren, men han hade visioner. Han insåg att kommunikationerna mellan Hindersön och centrala Luleå måste förbättras. På den tiden tvingades öborna ta den långa sjövägen via Altappen, Sandöfjärden genom Svartösundet in till Luleå. Det var en lång, mödosam och tidskrävande resa.

Vintertid kördes hästarna över Hindersöfjärden, genom Hertsölandet och vidare till Luleå. Då låg producentföreningen på Storgatan vid Floras kulle, en bit därifrån hade skärgårdsborna stall för sina hästar.

Kortare väg

Hjalmar Boström ville förkorta vägen till stan och han lyckades genomdriva byggande av en väg från Hagaviken in till Luleå. Men han ville göra än mer. Därför började han anlägga den nuvarande vägen till Skagsudden, där han tänkte sig en hamn.

Hjalmar Boström tvingades att själv bekosta vägbygget vilket kom att urgröpa hans ekonomi. Jordbruket gav inga nya pengar och i mitten av 1930-talet tvingades han att upphöra med verksamheten.

Hushållningssällskapet köpte egendomen och blev stor markägare på Skaget.

Hjalmar Boström var då sliten och sjuklig, han avled 1939.

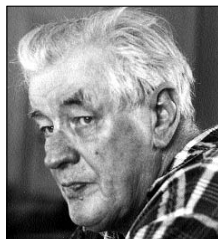
I hans kvarlåtenskap i gården där han bodde finns ännu många ting som vittnar om en märklig man.

Märta Johansson

1912–1992

Gustav Johansson

1914–1991

Lennart Nilsson

1909–1969

Lisa Wallmark

1916–1995

Åke Wallmark

1916–1992

Alida Sundling

1896–1977

Ernst Sundling

1894–1960

Axel Lundbäck

1902–1985